TIESAS SPRIEDUMS (otrā palāta)

2006. gada 23. martā *

Lieta C-237/04

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši EKL 234. pantam, ko *Tribunale di Cagliari* (Itālija) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2004. gada 14. maijā un Tiesā reģistrēts 2004. gada 7. jūnijā, tiesvedībā

Enirisorse SpA

pret

Sotacarbo SpA.

TIESA (otrā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs K. V. A. Timmermanss [*C. W. A. Timmermans*], tiesneši R. Šintgens [*R. Schintgen*] (referents), R. Silva de Lapuerta [*R. Silva de Lapuerta*], P. Kūris [*P. Kūris*] un Dž. Arestis [*G. Arestis*],

* Tiesvedības valoda — itāļu.

ģenerāladvokāts L. Pojarešs Maduru [*L. Poiares Maduro*],
sekretāre K. Štranca [*K. Sztranc*], administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un tiesas sēdi 2005. gada 27. oktobrī,

ņemot vērā apsvērumus, ko iesniedza:

— *Enirisorse SpA* vārdā — Dž. Dore [*G. Dore*] un K. Dore [*C. Dore*], *avvocati*,

— *Sotacarbo SpA* vārdā — F. Andžioni [*F. Angioni*], D. Skano [*D. Scano*], Dž. M. Roberti [*G. M. Roberti*] un I. Perego [*I. Perego*], *avvocati*,

— Itālijas valdības vārdā — I. M. Bragulja [*I. M. Braguglia*], pārstāvis, kuram palīdz P. Dženti li [*P. Gentili*], *avvocato dello Stato*,

— Eiropas Kopienu Komisijas vārdā — V. di Buči [*V. Di Bucci*] un E. Rigini [*E. Righini*], pārstāvji,

noklausījusies ģenerāladvokāta secinājumus tiesas sēdē 2006. gada 12. janvārī,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par EKL 43., 44., 48., 49. un sekojošo pantu interpretāciju attiecībā uz brīvību veikt uzņēmējdarbību un pakalpojumu sniegšanas brīvību, kā arī par EKL 87. panta interpretāciju.

2 Šis lūgums ir iesniegts saistībā ar prāvu starp *Enirisorse SpA* (turpmāk tekstā — "*Enirisorse*") un *Sotacarbo SpA* (turpmāk tekstā — "*Sotacarbo*") par to, ka *Sotacarbo* pēc *Enirisorse* veiktās kapitāla izņemšanas ir atteikusies atlīdzināt to akciju vērtību, kuras *Enirisorse* piederēja sabiedrībā *Sotacarbo*.

Atbilstošās valsts tiesību normas

3 Itālijas Civiltiesību kodeksa 2437. pants nosaka:

"Dalībniekiem, kuri neatbalsta lēmumu mainīt sabiedrības mērķus vai juridisko formu vai pārcelt tās vadības sēdekli uz ārvalstīm, ir tiesības izstāties no sabiedrības, un to akcijas tiek atpirktas atbilstoši faktiskajai pēdējo sešu mēnešu vidējai cenai, ja tās ir kotētās akcijas vai, pretējā gadījumā, proporcionāli sabiedrības pašu kapitālam atbilstoši iepriekšējā finanšu perioda pārskatiem.

Paziņojums par izstāšanos ir jānosūta ar ierakstītu vēstuli ne vēlāk kā trīs dienu laikā pēc dalībnieku sapulces, ja paziņojumu sniedz dalībnieki, kuri piedalījās sapulcē, vai ne vairāk kā 15 dienu laikā pēc datuma, kad šis lēmums reģistrēts uzņēmumu reģistrā, ja paziņojumu sniedz dalībnieki, kuri sapulcē nepiedalījās.

Noteikumi, kas izslēdz tiesības izstāties vai apgrūtina izstāšanos, nav spēkā."

4 Saskaņā ar 1985. gada 27. jūnija Likuma Nr. 351 (*GURI* Nr. 166, 16.07.1985., 5019. lpp.; turpmāk tekstā — "Likums Nr. 351/1985") 5. pantu:

"*ENI, ENEL* un *ENEA* ir piešķirta atļauja izveidot publisku akciju sabiedrību ar mērķi attīstīt inovatīvas un uzlabotas tehnoloģijas ogļu izmantošanai (bagātināšana, sadedzināšanas tehnikas, sašķidrināšana, gazifikācija, organiskā ķīmija u.c.):

a) izveidojot Sardīnijā Pētniecības centru, kas norādīts 1985. gada 9. marta Likuma Nr. 110 1.m pantā;

b) projektējot un uzstādot iekārtas, kas atļautu tehnoloģiju inovācijas ogļu izmantošanā;

c) īstenojot industriālās iekārtas, lai izmantotu ogles citiem mērķiem, izņemot sadedzināšanu.

2. Izmaksas saistībā ar šajā pantā minētās publiskās akciju sabiedrības izveidošanu tiek ieskaitītas pret šī likuma 6. pantā paredzēto kredītu.

[..]

4. Šī panta pirmajā punktā minētajām vienībām ir atļauts vai nu no saviem līdzekļiem, vai arī, izmantojot līdzekļus, kas tām piešķirti ar valsts likumiem, veikt ieguldījumus, kas nepieciešami, lai īstenotu projekta industriālo daļu ogļu izmantošanas tehnoloģiju attīstīšanai.

[..]"

5 Likuma Nr. 351/1985 6. pants paredz, ka "šī likuma ieviešanas izdevumi, 80 miljardu ITL apmērā par 1985. gadu, 90 miljardu ITL apmērā par 1986. gadu un 100 miljardu ITL apmērā par 1987. gadu tiek apmaksāti ar atbilstošu samazinājumu budžeta projektā attiecībā uz trīsgadu budžetu 1985.–1987. gadam, kas paredzēts Valsts kases prognožu 9001. nodaļā par 1985. finanšu gadu, šim mērķim izmantojot rezerves fondu "Intervence par labu Sardīnijas reģionam, minerālu enerģijas sektorā aizstājot visaptverošo metanizācijas projektu"".

6 1999. gada 11. maija likuma Nr. 140 (*GURI* Nr. 117, 21.05.1999., 4. lpp.; turpmāk tekstā — "Likums Nr. 140/1999") 7. panta 4. un 5. punkts nosaka:

"4. *ENI* un *ENEL* ir atļauts izstāties no 1985. gada 27. jūnija Likuma Nr. 351 5. panta 1. punktā norādītās publiskās akciju sabiedrības, kas izveidota, lai attīstītu inovatīvas un uzlabotas tehnoloģijas no *Sulcis* ogļraktuvēm iegūto ogļu izmantošanai, pēc tam, kad tās ir apmaksājušas vēl neapmaksātās akcijas.

5. 4. punktā minētajai sabiedrībai 90 dienu laikā no šī likuma spēkā stāšanās brīža ir jāiesniedz jauns biznesa plāns savas darbības turpināšanai."

7 2002. gada 12. decembra Likuma Nr. 273 33. pants (*GURI* papildizdevums Nr. 293, 14.12.2002.; turpmāk tekstā — "Likums Nr. 273/2002") ir formulēts šādi:

"Lai nodrošinātu *Sotacarbo* finanšu resursus, kas nepieciešami 1999. gada 11. maija Likuma Nr. 140 7. panta 5. punktā paredzētās darbības programmas īstenošanai, sabiedrības akcionāriem jāapmaksā vēl neapmaksātās akcijas sešdesmit dienu laikā no šī likuma spēkā stāšanās brīža un tiem ir tiesības izstāties no sabiedrības, atsakoties no visām pretenzijām uz sabiedrības kapitālu un apmaksājot vēl neapmaksātās akcijas. Paziņojumus par izstāšanos, kas *Sotacarbo SpA* jau ir iesniegti saskaņā ar 1999. gada 11. maija Likuma Nr. 140 7. panta 4. punktu, var atsaukt trīsdesmit dienu laikā no šī Likuma spēkā stāšanās brīža. Pēc šī datuma izstāšanās tiks uzskatīta par galīgu un tiks uzskatīts, ka dalībnieks, kurš ir izstājies, ir pilnībā piekritis iepriekš minētajiem nosacījumiem."

Pamata prāva un prejudiciālie jautājumi

8 Likuma Nr. 351/1985 5. pantā norādītā sabiedrība tika izveidota ar nosaukumu *Sotacarbo*. Tās trīs akcionāri attiecīgi bija publiski nodibinājumi (*Ente Nazionale idrocarburi*, turpmāk tekstā — "*ENI*", un *Ente nazionale per l'energia elettrica*, turpmāk tekstā — "*ENEL*") un publiska organizācija (*Comitato nazionale per la ricerca e lo sviluppo dell'energia nucleare e delle energie alternative*, turpmāk tekstā — "*ENEA*"). Kā tas izriet no šī likuma 6. panta, ar *Sotacarbo* izveidošanas procesu saistītos izdevumus apmaksāja valsts.

9 1987. gadā *ENI Sotacarbo* pārskaitīja naudas summu ITL 12 708 900 033 apmērā kā ieguldījumu kapitālā ar mērķi Sardīnijā izveidot ogļu pētniecības centru.

10 1992. gadā *ENI* un *ENEL* tika privatizētas un pārveidotas par publiskām akciju sabiedrībām. *ENI*, kas vairs nevēlējās turēt *Sotacarbo* akcijas, nodeva līdzdalību savai meitas sabiedrībai — *Enirisorse*. Šī sabiedrība atbilstoši Likuma Nr. 140/1999 7. panta 4. punktam izmantoja savas tiesības izstāties no *Sotacarbo* un samaksāja tai summu, kas atbilda tās vēl neapmaksāto akciju cenai. Vienlaicīgi tā lūdza *Sotacarbo* atlīdzināt tās akciju vērtību proporcionāli *Sotacarbo* kapitālam.

11 *Sotacarbo* uz šo lūgumu neatbildēja un 2001. gada 12. martā informēja *Enirisorse*, ka ārkārtas akcionāru sapulces laikā šā paša gada 12. februārī tā ir izlēmusi dzēst *Enirisorse* akcijas, neatlīdzinot tai šo akciju vērtību.

12 *Enirisorse* iesniedza prasību *Tribunale di Cagliari*, prasot atlīdzināt šo akciju vērtību. Pamatojot savu prasību, tā norādīja, ka Likuma Nr. 140/1999 7. panta 4. punkts tai piešķir tiesības izstāties no *Sotacarbo* un ka saskaņā ar Civiltiesību kodeksa 2437. pantu *Sotacarbo* bija tai jāatlīdzina attiecīgo akciju vērtība.

13 Tā kā pēc tam, kad *Enirisorse* bija iesniegusi prasību, spēkā stājās Likums Nr. 273/2002 un īpaši šī likuma 33. pants, *Enirisorse* lūdza, lai šī tiesa Eiropas Kopienu tiesai uzdod jautājumu par to, vai šī likuma 33. pantā paredzētais pasākums ir uzskatāms par valsts atbalstu EKL 87. panta izpratnē.

14 Uzskatot, ka, pirmkārt, tas, ka Likuma Nr. 273/2002 33. pants atļauj *Sotacarbo* gūt labumu no subsīdijām, kuras ir jāizvērtē no EK līguma normu par valsts atbalstu viedokļa, un, otrkārt, pastāvot šaubām par šī panta saderīgumu ar vienlīdzīgas attieksmes principu "tirgus ekonomikā", *Tribunale di Cagliari* nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

"1) Vai Likuma Nr. [273/2002] 33. pantā ietvertais noteikums ir valsts atbalsts, kas sniegts *Sotacarbo SpA* un kas nav savienojams ar EKL 87. pantu, un vai tas turklāt ir nelikumīgs atbalsts, jo par to netika paziņots saskaņā ar EKL 88. panta 3. punktu?

2) Vai minētais noteikums ir pretrunā EKL 43., 44., 48., 49. un turpmākajiem pantiem, kuri attiecas uz brīvību veikt uzņēmējdarbību un pakalpojumu sniegšanas brīvību?"

Par prejudiciālo jautājumu pieņemamību

Tiesai iesniegtie apsvērumi

15 Ievadā *Sotacarbo* apgalvo, ka, ņemot vērā Tiesas norādītos kritērijus par uzdoto prejudiciālo jautājumu pieņemamību, šajā gadījumā iesniedzējtiesas uzdotie jautājumi ir jāatzīst par nepieņemamiem. Vispirms lēmums par prejudiciālo jautājumu uzdošanu neietver sabiedrības *Sotacarbo* īpašā juridiskā statusa aprakstu, tai uzticēto īpašo ar sabiedriskajām interesēm saistīto pienākumu aprakstu vai īpašā režīma, kam šī sabiedrība ir pakļauta, aprakstu. Turklāt iesniedzējtiesa nav pietiekoši detalizēti aprakstījusi atbilstošās valsts tiesību normas, kuru daļa ir Likuma Nr. 273/2002 33. pants. Visbeidzot, lēmums par prejudiciālo jautājumu uzdošanu

nesniedz paskaidrojumus attiecībā uz saikni, kas pastāv starp Līguma pantiem, kuri ir pirmā jautājuma priekšmets, un otrajā jautājumā norādītajiem pantiem. Turklāt otrajam jautājumam vispār nav nozīmes attiecībā uz pamata prāvas iznākumu.

16 Savukārt Itālijas valdība un Eiropas Kopienu Komisija atgādina, ka no 1999. gada 17. jūnija sprieduma lietā C-295/97 *Piaggio* (*Recueil*, I-3735. lpp., 29.–33. punkts) izriet, ka prejudiciālā jautājuma uzdošanas ietvaros Tiesai nav jālemj par potenciālā valsts atbalsta saderīgumu ar kopējo tirgu. Tātad Tiesa var vienīgi izlemt, vai attiecīgā valsts tiesību norma ietilpst "valsts atbalsta" definīcijā. Šajos apstākļos Itālijas valdība uzskata, ka pirmais uzdotais prejudicālais jautājums, ar kuru tiek mēģināts noskaidrot, vai pasākums pamata prāvā ir uzskatāms par valsts atbalstu, kas ir nesaderīgs ar kopējo tirgu, ir nepieņemams. Komisija ierosina šo pirmo jautājumu formulēt citādi, lai Tiesa varētu valsts tiesai sniegt lietderīgu atbildi. Attiecībā uz otro uzdoto prejudiciālo jautājumu Itālijas valdība un Komisija uzskata, ka jautājums ir nepieņemams tiktāl, ciktāl iesniedzējtiesa nav norādījusi, kādi iemesli lika tai šo jautājumu uzdot.

Tiesas atbilde

17 Vispirms jāatgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru, lai valsts tiesai sniegtu lietderīgu Kopienu tiesību interpretāciju, valsts tiesai jānorāda faktiskie apstākļi un atbilstošais tiesiskais regulējums, kas veido kontekstu tās uzdotajiem jautājumiem, vai vismaz jāpaskaidro faktiskie pieņēmumi, uz kuriem šie jautājumi ir balstīti (skat. it īpaši 1999. gada 21. septembra spriedumu apvienotajās lietās no C-115/97 līdz C-117/97 *Brentjens'*, *Recueil*, I-6025. lpp., 38. punkts; 2003. gada 11. septembra spriedumu lietā C-207/01 *Altair Chimica*, *Recueil*, I-8875. lpp., 24. punkts, un 2004. gada 9. septembra spriedumu lietā C-72/03 *Carbonati Apuani*, Krājums, 8027. lpp., 10. punkts).

18 Tādējādi informācijai, ko ietver iesniedzējtiesas lēmumi, ir ne tikai jāļauj Tiesai sniegt lietderīgas atbildes, bet arī jādod iespēja dalībvalstu valdībām, kā arī citām ieinteresētajām personām sniegt apsvērumus atbilstoši Tiesas Statūtu 23. pantam. Tiesas pienākums ir nodrošināt, lai šī iespēja tiktu aizsargāta, ņemot vērā, ka atbilstoši iepriekš minētajai normai attiecīgajām personām tiek darīti zināmi tikai iesniedzējtiesas lēmumi (skat. it īpaši 1998. gada 30. aprīļa rīkojumus lietās C-128/97 un C-137/97 *Testa* un *Modesti*, *Recueil*, I-2181. lpp., 6. punkts; 1999. gada 11. maija spriedumu lietā C-325/98 *Anssens*, *Recueil*, I-2969. lpp., 8. punkts, un iepriekš minēto spriedumu lietā *Altair Chimica*, 25. punkts).

19 Izskatāmajā lietā lēmums par prejudiciālā jautājuma uzdošanu lakoniski, taču precīzi norāda atbilstošās valsts tiesību normas, prāvas iemeslus un raksturu. No tā izriet, ka valsts tiesa ir pienācīgi paskaidrojusi faktu un juridisko kontekstu savam lūgumam sniegt Kopienu tiesību interpretāciju un ka tā ir Tiesai sniegusi visu nepieciešamo informāciju, lai tā varētu uz šo lūgumu sniegt lietderīgu atbildi.

20 Tāpēc *Sotacarbo* arguments, lūdzot kopumā par nepieņemamu atzīt lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu, ir noraidāms.

21 Tāpat attiecībā uz otro prejudiciālo jautājumu ir jāatgādina, ka Tiesa ir nospriedusi, ka ir būtiski, lai valsts tiesa sniegtu vismaz minimālu skaidrojumu par to, kāpēc tā ir izvēlējusies konkrētās Kopienu tiesību normas, kurām lūdz sniegt interpretāciju, un par saikni, kāda, pēc tās domām, ir starp šīm normām un prāvā piemērojamām valsts tiesību normām (2000. gada 28. jūnija rīkojums lietā C-116/00 *Laguillaumie*, *Recueil*, I-4979. lpp., 16. punkts, un iepriekš minētais spriedums lietā *Carbonati Apuani*, 11. punkts).

22 Jāatzīst, ka izskatāmajā lietā iesniedzējtiesa vispār nav sniegusi nekādas norādes par iemesliem, kuru dēļ tā ir izvēlējusies otrajā jautājumā norādītās Kopienu tiesību normas. Tāpēc šis jautājums ir jānoraida kā nepieņemams.

23 Visbeidzot, attiecībā uz pirmo prejudiciālo jautājumu no pastāvīgās judikatūras izriet, ka atbalsta pasākumu vai atbalstu shēmas saderīguma ar kopējo tirgu novērtēšana ir ekskluzīvā Komisijas, kuras rīcību kontrolē Kopienu tiesas, kompetencē (1991. gada 21. novembra spriedums lietā C-354/90 *Fédération nationale du commerce extérieur des produits alimentaires* un *Syndicat national des négociants et transformateurs de saumon*, *Recueil*, I-5505. lpp., 14. punkts; 1996. gada 11. jūlija spriedums lietā C-39/94 *SFEI* u.c., *Recueil*, I-3547. lpp., 42. punkts, un iepriekš minētais spriedums lietā *Piaggio*, 31. punkts). Tātad valsts tiesa nevar lūgumā par prejudiciāla nolēmuma sniegšanu atbilstoši EKL 234. pantam jautāt Tiesai par valsts atbalsta vai atbalsta shēmas saderīgumu ar kopējo tirgu (2003. gada 24. jūlija rīkojums lietā C-297/01 *Sicilcassa* u.c., *Recueil*, I-7849. lpp., 47. punkts).

24 Tomēr tāpat Tiesa ir atkārtoti nospriedusi, ka, lai gan atbilstoši EKL 234. pantam uzsāktās tiesvedības ietvaros Tiesa nevar lemt par valsts tiesību normas saderīgumu ar Kopienu tiesībām vai interpretēt valsts tiesību normas, tā tomēr var iesniedzējtiesai sniegt Kopienu tiesību interpretāciju, kura tai ļautu izlemt jautājumu par šādu saderīgumu tās izskatīšanā esošajā lietā (skat. it īpaši 1993. gada 15. decembra spriedumu lietā C-292/92 *Hünermund* u.c., *Recueil*, I-6787. lpp., 8. punkts; 2001. gada 3. maija spriedumu lietā C-28/99 *Verdonck* u.c. *Recueil*, I-3399. lpp., 28. punkts; 2001. gada 12. jūlija spriedumu lietā C-399/98 *Ordine degli Architetti* u.c., *Recueil*, I-5409. lpp., 48. punkts, un 2001. gada 27. novembra spriedumu apvienotajās lietās C-285/99 un C-286/99 *Lombardini* un *Mantovani*, *Recueil*, I-9233. lpp., 27. punkts).

25 Šajos apstākļos pirmais uzdotais prejudiciālais jautājums ir pieņemams vienīgi tiktāl, ciktāl iesniedzējtiesa vēlas noskaidrot, vai tāds valsts pasākums kā pamata prāvā apskatāmais, kas valsts kontrolētas sabiedrības akcionāriem piešķir atkāpi no vispārējām tiesībām, atļaujot izstāties no šīs sabiedrības ar nosacījumu, ka tie atkāpjas no jebkādām pretenzijām uz šīs sabiedrības kapitālu, ir uzskatāms par valsts atbalstu EKL 87. panta 1. punkta izpratnē.

Par pirmo jautājumu

26 Vispirms jāatgādina, ka šādi formulēts jautājums attiecas vienīgi uz EKL 87. panta 1. punkta interpretāciju. Tāpēc jāizvērtē, vai ir izpildīti nosacījumi šis tiesību normas piemērošanai.

27 Vispirms ir jānovērtē, vai *Sotacarbo* ir uzņēmums šīs tiesību normas izpratnē.

28 Šajā sakarā ir jāatgādina, ka saskaņā ar iedibināto judikatūru, kas attiecas uz konkurences tiesībām, "uzņēmuma" jēdziens ietver ikvienu vienību, kas veic ekonomisku darbību, neatkarīgi no šīs vienības juridiskā statusa un tās finansējuma veida (skat. it īpaši 1991. gada 23. aprīļa spriedumu lietā C-41/90 *Höfner* un *Elser*, *Recueil*, I-1979. lpp., 21. punkts; 1999. gada 21. septembra spriedumu lietā C-67/96 *Albany*, *Recueil*, I-5751. lpp., 77. punkts; 2000. gada 12. septembra spriedumu apvienotajās lietās no C-180/98 līdz C-184/98 *Pavlov* u.c., *Recueil*, I-6451. lpp., 74. punkts, un 2006. gada 10. janvāra spriedumu lietā C-222/04 *Cassa di Risparmio di Firenze* u.c., Krājums, I-289. lpp., 107. punkts).

29 Ikviena darbība, kas ietver preču vai pakalpojumu piedāvāšanu noteiktā tirgū, ir ekonomiska darbība (1987. gada 16. jūnija spriedums lietā 118/85 Komisija/Itālija, *Recueil*, 2599. lpp., 7. punkts; 1998. gada 18. jūnija spriedums lietā C-35/96 Komisija/Itālija, *Recueil*, I-3851. lpp., 36. punkts; iepriekš minētais spriedums lietā *Pavlov* u.c., 75. punkts, un iepriekš minētais spriedums lietā *Cassa di Risparmio di Firenze* u.c., 108. punkts).

30 Izskatāmajā lietā, lai arī galīgais novērtējums jāveic valsts tiesai, vairāki Tiesai pieejamo dokumentu aspekti norāda, ka *Sotacarbo* darbība ir ekonomiska rakstura darbība.

31 Kā norāda ģenerāladvokāts savu secinājumu 25. punktā, *Sotacarbo* mērķi tostarp ietver ogļu izmantošanas jaunu tehnoloģiju attīstīšanu un speciālistu atbalsta pakalpojumu sniegšanu iestādēm, publiskām organizācijām un sabiedrībām, kuras ir ieinteresētas šo tehnoloģiju attīstībā. Uzņēmuma ekonomiskā darbība parasti ietver tieši šādus darbību veidus. Turklāt nav apstrīdēts, ka *Sotacarbo* darbojas peļņas gūšanas nolūkā.

32 Pretēji tam, ko norādījusi Itālijas valdība, šo novērtējumu neiespaido fakts, ka *Sotacarbo* ir izveidojušas publiskas organizācijas un tā tiek finansēta no Itālijas valsts līdzekļiem ar mērķi īstenot noteiktas pētniecības darbības.

33 No vienas puses, no pastāvīgās judikatūras izriet, ka finansējuma formai nav nozīmes, izvērtējot, vai vienība veic ekonomisku darbību (skat. šī sprieduma 28. punktu).

34 No otras puses, Tiesa jau ir nospriedusi, ka tas, ka vienībai ir uzticēti noteikti ar sabiedriskām interesēm saistīti pienākumi, neliedz attiecīgo darbību uzskatīt par ekonomisku darbību (šajā sakarā skat. 2001. gada 25. oktobra spriedumu lietā C-475/99 *Ambulanz Glöckner, Recueil*, I-8089. lpp., 21. punkts).

35 No tā izriet, ka tas, ka *Sotacarbo* ir izveidota ar mērķi veikt noteiktas pētniecības darbības, pretēji tās norādītajam šajā sakarā nav izšķirošs fakts.

36 Šajos apstākļos ir iespējams, ka *Sotacarbo* veic ekonomisku darbību un tātad var tikt uzskatīta par uzņēmumu EKL 87. panta 1. punkta izpratnē.

37 Tālāk ir jāizvērtē minētajā tiesību normā norādītie dažādie valsts atbalsta jēdzienu veidojošie elementi.

38 Tiesa ir atkārtoti nospriedusi, ka, lai uzskatītu, ka pastāv atbalsts, ir jābūt izpildītiem visiem EKL 87. panta 1. punktā paredzētajiem nosacījumiem (skat. 1990. gada 21. marta spriedumu lietā C-142/87 Beļģija/Komisija, dēvēts par "Tubemeuse", *Recueil*, I-959. lpp., 25. punkts; 1994. gada 14. septembra spriedumu apvienotajās lietās no C-278/92 līdz C-280/92 Spānija/Komisija, *Recueil*, I-4103. lpp., 20. punkts; 2002. gada 16. maija spriedumu lietā C-482/99 Francija/Komisija, *Recueil*, I-4397. lpp., 68. punkts, un 2003. gada 24. jūlija spriedumu lietā C-280/00 *Altmark Trans* un *Regierungspräsidium Magdeburg*, *Recueil*, I-7747. lpp., 74. punkts).

39 Pirmkārt, tam jābūt saistītam ar valsts intervenci vai vismaz ar valsts līdzekļiem. Otrkārt, šai intervencei jābūt tādai, kas var ietekmēt tirdzniecību starp dalībvalstīm. Treškārt, šim pasākumam jābūt tādam, kas rada priekšrocības tā saņēmējam. Ceturtkārt, tam jāizkropļo konkurence vai jādraud to izkropļot (skat. iepriekš minēto spriedumu lietā C-280/00 *Altmark Trans* un *Regierungspräsidium Magdeburg*, 75. punkts, un 2005. gada 3. marta spriedumu lietā C-172/03 *Heiser*, Krājums, I-1627. lpp., 27. punkts).

40 Izskatāmajā lietā, ņemot vērā, ka lietas dalībnieku apsvērumi galvenokārt attiecas uz trešo nosacījumu, šis nosacījums ir jāizvērtē vispirms.

41 Tādējādi, lai gan prasītāja pamata prāvā uzskata, ka Likuma Nr. 273/2002 33. pants ir priekšrocība EKL 87. panta 1. punkta izpratnē tiktāl, ciktāl tas attiecas uz *Sotacarbo*, pati *Sotacarbo*, kuru atbalsta Komisija, uzskata, ka tas tā nav.

42 Šajā sakarā ir jāatgādina, ka no pastāvīgās judikatūras izriet, ka ar atbalsta jēdzienu saprot ne tikai pozitīvus pakalpojumus, bet arī intervences, kuras dažādos veidos samazina izdevumus, kas parasti tiek segti no uzņēmuma budžeta un kam piemīt tāds pats raksturs un ir identiskas sekas, kaut arī šīs intervences tiešā šā vārda nozīmē nav subsīdijas (skat. it īpaši 2001. gada 8. novembra spriedumu lietā C-143/99 *Adria-Wien Pipeline* un *Wietersdorfer & Peggauer Zementwerke*, *Recueil*, I-8365. lpp., 38. punkts, un iepriekš minēto spriedumu lietā *Heiser*, 36. punkts).

43 Izskatāmajā lietā ir jāatzīst, ka Likums Nr. 140/1999 un Likums Nr. 273/2002, kurus, kā norādījis ģenerāladvokāts savu secinājumu 32. punktā, nevar apskatīt izolēti, izveido atkāpes sistēmu no vispārējām tiesībām, kuras regulē publisko akciju sabiedrību akcionāru tiesības izstāties, kuras izriet cita starpā no Civiltiesību kodeksa 2437. panta. Faktiski šis pants tiesības izstāties paredz vienīgi akcionāriem, kuri ir pret lēmumiem, ar kuriem maina sabiedrības mērķus, tās juridisko formu vai arī nolemj pārcelt tās vadības sēdekli uz ārvalstīm.

44 Tādējādi Likums Nr. 140/1999 izņēmuma kārtā sabiedrības *Sotacarbo* akcionāriem paredz tiesības izstāties apmaiņā pret to, ka tie apmaksā vēl neapmaksātās akcijas, ko tie nevarētu, ja likums nebūtu pieņemts, jo tādos apstākļos kā pamata prāvā nav izpildīti Civiltiesību kodeksa 2437. panta piemērošanas nosacījumi.

45 Turklāt Likuma Nr. 273/2002 33. pants atlīdzību akcionāriem izslēdz vienīgi tad, ja tie šīs tiesības izmantojuši atkāpes veidā no vispārējo tiesību režīma.

46 Šīs tiesības nav uzskatāmas par priekšrocībām *Sotacarbo* EKL 87. panta 1. punkta izpratnē.

47 Kā pareizi norādījusi Komisija, valsts tiesiskais regulējums, kas tiek apskatīts pamata prāvā, neparedz priekšrocības ne akcionāriem, kuri izņēmuma kārtā varētu izstāties no *Sotacarbo*, nesaņemot atlīdzību par savām akcijām, ne šai sabiedrībai, kuras akcionāriem ir tiesības, bet nav pienākuma izstāties no sabiedrības, pat ja nav izpildīti šajā sakarā vispārējās tiesībās paredzētie nosacījumi.

48 No tā izriet, ka Likums Nr. 273/2002 vienīgi novērš *Sotacarbo* budžeta izdevumus, kuri parasti nerastos. Tātad šis likums aprobežojas ar to, ka tas paredz izvēli izstāties, kas izņēmuma kārtā piešķirta šīs sabiedrības akcionāriem saskaņā ar Likumu Nr. 140/1999, bez mērķa samazināt izdevumus, kādi šai sabiedrībai parasti rastos.

49 Šajā sakarā būtu jāpiebilst, ka, ja Likuma Nr. 273/2002 33. pants izslēgtu tiesības uz atlīdzību arī gadījumā, ja izstāšanās notiktu, izpildot Civiltiesību kodeksa 2437. pantā paredzētos nosacījumus, šī norma, visticamāk, būtu uzskatāma par priekšrocībām EKL 87. panta 1. punkta izpratnē. Tomēr no Tiesai iesniegtajiem lietas materiāliem neizriet, ka tas tā būtu šajā gadījumā.

50 Tā kā EKL 87. panta 1. punktā minētie nosacījumi ir kumulatīvi (skat. šī sprieduma 38. punktu), nav tālāk jāizvērtē, vai izskatāmajā lietā ir izpildīti citi valsts atbalsta elementi.

51 Tāpēc uz pirmo jautājumu ir jāatbild, ka tāds valsts regulējums kā pamata lietā apskatītais, kas atkāpes veidā no vispārējām tiesībām ļauj valsts kontrolētas sabiedrības dalībniekiem izstāties no šīs sabiedrības ar nosacījumu, ka tie atsakās no visām pretenzijām uz šīs sabiedrības kapitālu, nav uzskatāms par valsts atbalstu EKL 87. panta izpratnē.

Par tiesāšanās izdevumiem

52 Attiecībā uz lietas dalībniekiem pamata prāvā šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Tiesāšanās izdevumi, kas radušies saistībā ar apsvērumu iesniegšanu Tiesai, izņemot tos, kuri radušies minētajiem lietas dalībniekiem, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (otrā palāta) nospriež:

tāds valsts regulējums kā pamata lietā apskatītais, kas ļauj valsts kontrolētas sabiedrības dalībniekiem atkāpes veidā no vispārējām tiesībām izstāties no šīs sabiedrības ar nosacījumu, ka tie atsakās no visām pretenzijām uz šīs sabiedrības kapitālu, nav uzskatāms par valsts atbalstu EKL 87. panta izpratnē.

[Paraksti]